

การออกเสียงประชามติ ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

1. การออกเสียงประชามติคืออะไร

การออกเสียงประชามติ (Referendum) คือ กระบวนการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือร่วมตัดสินใจให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญในการบริหารประเทศที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศ หรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

2. ทำไมรัฐสภาจึงริเริ่มให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่

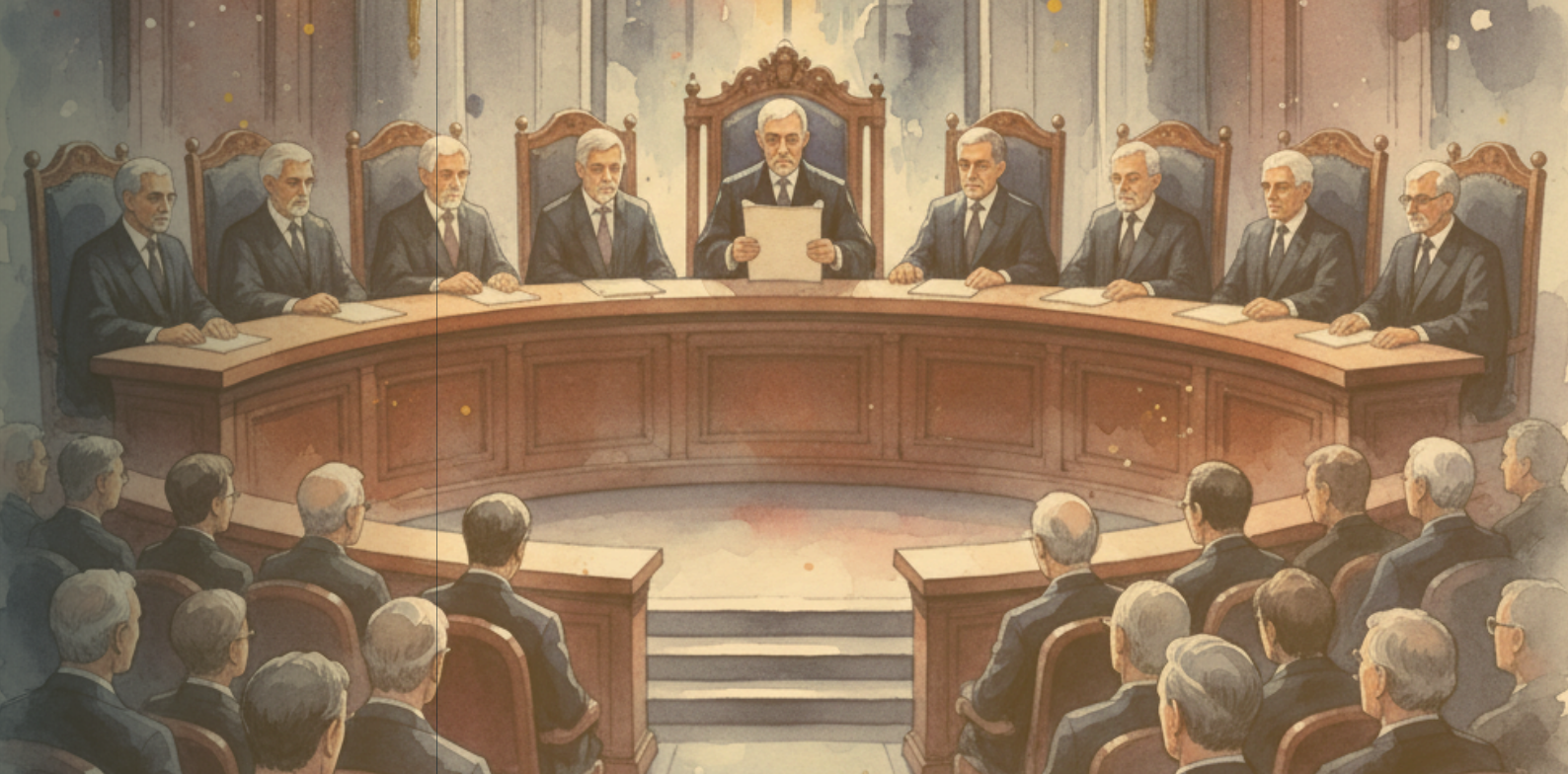
เพื่อสร้างกติกาในการปกครองประเทศให้เป็นไปตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสถาบันการเมืองให้มีความสมดุลและยึดโยงกับประชาชน เพิ่มการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน สร้างกลไกตรวจสอบที่โปร่งใส และแก้ไขวิกฤตการณ์ทางรัฐธรรมนูญที่เกิดจากบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและพลวัตทางการเมืองในปัจจุบัน เพื่อให้ได้กฎหมายสูงสุดที่ยึดโยงกับประชาชนและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนในสังคม

3. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการออกเสียงประชามติในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 256 ไม่ได้กำหนดให้อำนาจอธิปไตยในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปสู่จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไว้ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญใหม่ เป็นการแก้ไขหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญ

3.2 การที่รัฐสภาได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เพื่อเพิ่ม “หมวด 15/1 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่” ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และดำเนินการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป ส่งผลกระทบต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งผ่านการออกเสียงประชามติของประชาชน และได้รับความเห็นชอบให้ใช้เป็นกฎหมาย การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนด้วย

3.3 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 18/2568 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2568 ว่า

- ▶ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐสภามีอำนาจริเริ่มหรือแสดงความต้องการเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ แต่ต้องให้ประชาชนออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่เสียก่อน
- ▶ เพื่อให้เป็นไปตามหลักอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญของประชาชน การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จำเป็นต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติ 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1

การออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่

ครั้งที่ 2

การออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 256 และเพิ่มหมวด 15/1 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ที่รัฐสภาพิจารณาเสร็จแล้ว ซึ่งต้องเป็นการให้ความเห็นชอบแต่ละประเด็นทุกประเด็น ทั้งวิธีการและเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก่อนการดำเนินการต่อไปของรัฐสภา

ครั้งที่ 3

การออกเสียงประชามติว่าเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ ภายหลังจากจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้ว

การออกเสียงประชามติ ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ครั้งที่ 1

“ท่านเห็นชอบว่า สมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ หรือไม่”

วันออกเสียงประชามติ

8 กุมภาพันธ์ 2569
(วันเดียวกันกับวันเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เป็นการทั่วไป)

2026		FEBRUARY					
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT	
1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	
15	16	17	18	19	20	21	
22	23	24	25	26	27	28	

สถานที่ใช้สิทธิ

ออกเสียงประชามติ

สถานที่เดียวกัน
กับการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนการออกเสียง ประชามติ

1. แสดงตนขอใช้สิทธิออกเสียงประชามติ
2. รับบัตรออกเสียงประชามติและลงลายมือชื่อที่ต้นขั้วบัตรออกเสียงประชามติ
3. เข้าคูหาออกเสียงประชามติ
 - เห็นชอบ
 - ไม่เห็นชอบ
 - ไม่แสดงความคิดเห็น

(ต้นขั้วบัตรออกเสียงประชามติ)	
ด้านใน	ด้านที่ตามบัญชีรายชื่อ
เลขที่ _____	เลขที่ _____
ลงชื่อ _____	
(ปฐพี) กรรมการประจำหน่วยออกเสียงประชามติ	ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ (ปฐพี)
บัตรออกเสียงประชามติ	
ประเด็น “ท่านเห็นชอบว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่”	
โปรดทำเครื่องหมายกากบาท X	
ในช่องทำเครื่องหมายเพียงเครื่องหมายเดียว	
☐ เห็นชอบ	☐ ไม่เห็นชอบ
☐	☐
ช่องทำเครื่องหมาย	
ถ้าไม่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็นให้ทำเครื่องหมายกากบาท X ในช่อง	
☐ ไม่แสดงความคิดเห็น	

4. พับและหย่อนบัตรออกเสียงประชามติลงในหีบบัตรเลือกตั้ง
และออกจากคูหาออกเสียงประชามติ

ผลการออกเสียงประชามติ ครั้งที่ 1

การจัดทำประชามติจะมีข้อยุติตามเสียงข้างมาก
ของผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ ไม่ว่าจะผลออกมาเป็น
“เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” โดยคะแนนเสียงข้างมากนั้น
จะต้องสูงกว่าคะแนนไม่แสดงความคิดเห็นด้วย

เห็นชอบ

ผู้มีสิทธิเสนอร่างรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช เพื่อเพิ่มหมวด 15/1
การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต่อรัฐสภา

ไม่เห็นชอบ ไม่สามารถดำเนินการจัดทำ
รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้

ผลของการไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

“ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ+ไม่แจ้งเหตุ = ถูกตัดสิทธิทางการเมือง 2 ปี”

ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติที่ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงและมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิออกเสียง
ถูกจำกัดสิทธิ ดังต่อไปนี้

- 1) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา
- 2) สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
- 3) เข้าชื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ ตามพระราชบัญญัติออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2564 มาตรา 9 (5)
- 4) ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา
- 5) ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจำกัดสิทธิมีกำหนดเวลาครั้งละ 2 ปี

นับแต่วันออกเสียงประชามติครั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

ข้อมูลโดย นางสาวศรันยา สี่มา ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1
ออกแบบโดย นางเมทาทพร กาญจนินทุ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

☎ 0 2242 5900 ต่อ 5731